

Husdyrbruget i Danmark 1884.

Det forløbne Landbrugsaar har for Husdyrbrugets Vedkommende i det Hele været et alvorligt Prøveaar for Landmanden, og dette har været saa meget mere føleligt, fordi Indsigten og Dygtigheden tildels kom tilkort overfor Indflydelser udefra, som Ingen var Herre over. Det var saaledes først og fremmest de lave Priser paa Produkter især Svin og dernæst en knap Høst 1883 og en tarvelig Græsning i en stor Del af Sommeren 1884, der væsentlig bidroge til at give Aaret sin Karakter. Overfor disse uberegnelige Indvirkninger skulde det synes urigtigt at tale om anden Prøve end Taalmodighedens, thi Trykket ramte jo Alle, og Aarsagerne dertil var Ingen i Stand til at fjerne. Men der har dog i et Aar som det sidste for Mejerigaardenes Vedkommende været en ikke ringe Forskjel paa, hvorledes man kom over det. Thi have Priserne paa Svin og Ost været lave, saa at Udbyttet af den skummede Mælk kun har været ringe, saa havde det jo saa meget mere at betyde, om man forud var indrettet paa at faa Mælken betalt saa godt som muligt gjennem Smørret eller ved Mælkesalg. Og vare Smørpriserne tillige noget flove, og kunde Mælken i det Hele taget kun udbringes til en mindre Værdi, samtidig med at Foderpriserne vare forholdsvis høje, ja saa kom det jo tilsidst i Hovedsagen an paa, om Besætningens Malkeevne var tilstrækkelig ud-

viklet til, at den kunde fortære et rigeligt Foder og give et stort Mælkeudbytte i Forhold til Foderet. Dette sidste i Forbindelse med Mælkens Behandling er den Hovedaxe, hvorom vort Kvægbrug drejer sig, og i denne Retning har det sidste Aar stillet Landmandens Indsigt og Dygtighed paa saa haard en Prøve som næppe før.

Desværre var der et altfor stort Antal Landmænd, baade større og mindre, men dog forholdsvis flest af de sidste, som stod altfor uforberedt sidste Efteraar, da Omslaget skete. Thi uagtet vi indtil for faa Aar siden have havt en god Tid for Mejeriet, og uagtet der er gjort en Del Fremskridt med Hensyn til Kvæggets Forbedring og Mælkens Benyttelse, saa maa det desværre siges, at Udviklingen i disse Retninger hidtil, naar et Faatal af fremmelige Gaarde undtages, er gaaet for langsomt. Ikke alene skorter det grumme mange Steder med Hensyn til Mælkens rette Behandling, men maaske endnu mere er der forsømt med Hensyn til Kvæggets Forbedring. Det store Flertal af Besætningerne har kun naaet et jævnt middelmaadigt Standpunkt. Produktionsevnen er langt fra allevegne saa stærkt udviklet, som den burde være, for at en virkelig rigelig Fodring kunde betale sig, og for at Gjødningsproduktionen kunde blive saa stor og saa billig, at et fremadskridende Udbytte af Jorden derved var sikret. For at nævne Exempler i denne Henseende ud over dem, man næsten daglig møder, skal blot henvises til de 23 Gaarde, hvis Regnskaber findes i Oversigten over Mejeridriften i dette Tidsskrift. I Aaret 1882—83 f. Ex. have disse 23 Gaarde opfodret i Gjennemsnit ca. 1200 Pd. Kraftfoder pr. Ko om Vinteren; det laveste var 758 Pd., det højeste 1663 Pd. Udbyttet heraf har for Vinterhalvaaret været i Gjennemsnit ca. 2200 Pd. Mælk pr. Ko. Naar blot Udgifterne til Kraftfoder, Hø og Roefrugt beregnes, har denne Mælk kostet at produere gjennemsnitlig 5,77 Øre pr. Pd., medens 1 Pd. Mælk for hele Aaret er udbragt til 5,67 Øre pr. Pd. Det gjennemsnitlige Mælkeudbytte har kun været 4719 Pd. pr. Ko, og til Dækning af Græs-

leje og Driftsomkostninger har man havt 117 Kr. 82 Øre pr. Ko, hvorved man har maattet betale Gjødningen med en ikke ringe Sum. Dette uheldige og lidet lønnende Resultat er samtidig med en fortrinlig Behandling af Mælken og skyldes derfor en for ringe Malkeevne hos Køerne. Men hvilket bliver da Resultatet, hvor baade Mælkens Behandling og Kvægholdet ere middelmaadig eller slette. Hvor stort vil ikke Underskudet her blive, hvor dyr bliver ikke den Gjødning, som maa kjøbes paa denne Maade, og som tilmed er aldeles utilstrækkelig til at hæve Jordens Bæreevne, saa at man derfor midt under Nutidens alvorlige Forhold kjører ubekymret videre med en udpinende Drift.

For Kvægbrugets Vedkommende gjælder det derfor særlig om at hæve Produktionsevnen samt at faa Mælken betalt. Dette havde været forholdsvis lettere, den Gang Smørret kostede 130 Kr., og Svineprisen var god, end det vil være under de nuværende Priser. Der vil derfor nu kræves en alvorlig Anstrængelse paa alle Omraader af vort Kvæghold, ifald den Storm, som Verdenskonkurrancen sender ind over os, skulde blive langvarig og muligvis endnu haardere. Men Trykket, for ikke at sige Nøden, er jo ofte en god, skjøndt ingenlunde behagelig eller billig Læremester, og man maa derfor haabe, at alle Kræfter ville kunne samles i et alvorligt Fællesarbejde for at fæstne vort Landbrugs Basis, samt at Flertallet af vore Kvægholdere snart maa lære, at her er et Omraade, hvor det ikke just gjælder om at spare men meget mere om velordnet Produktion.

Paa Grund af, at Vaarkornet især Bygget var af en tarvelig Kvalitet samt Høet og Halmen knappe, er der iaar opfodret en forholdsvis stor Del af Høsten. Men denne sidste var ikke stor, og for at bøde herpaa samt paa den lille Høhøst er der opfodret meget af indkjøbte Foderstoffer. Overskudsindførselen af Klid har iaar været 130,7 Mill. Pd. (ifjor 66,4) og af Oliekager 61 Mill. Pd. (ifjor 39,1). Denne overordentlig store Indførsel skyldes

dog næppe det forøgede Forbrug alene, men er tillige forårsaget ved, at Hjemmeproduktionen af Klid og Oliekager har været betydelig formindsket.

Efteraarsgræsningen 1883 var fortrinlig og Vejret mildt. Som Følge deraf bleve Besætningerne sent indbundne. Dette var for saa vidt heldigt, som Foderbeholdningen var langtfra rigelig de fleste Steder. Der maatte derfor ogsaa spares paa Halmen og Høet. Men da Besætningerne ikke vare store i de magrere Egne, og da Vinteren var mild og Foraaret kom tidlig, blev der ikke nogen egentlig Fodermangel, men Foderet gik med, saa at det skortede paa Halm til Hjælp ved Sommerstaldfodringen. Mælkeudbyttet var dog tilfredsstillende sidste Vinter, men der blev mange Steder brugt megen Mælk til 1 Pd. Smør, hvilket tildels dog ogsaa skyldtes Savnet af Mejerierne. Paa Grund af disse Forhold, samt fordi Foderpriserne vare temmelig høje, Smør- og Svinepriserne lave, blev Udbyttet af Mejeribesætningerne kun tarveligt. — Sommergræsningen 1884 var i Begyndelsen rigelig ligesom ogsaa, Foraaret kom saa tidlig, at Kvæget almindelig blev sat ud en halv Snes Dage ind i Maj. Men efter den første Afgræsning kom Græsset ikke igjen før meget sent. Hvor man derfor ikke var belavet paa Staldfodring eller Tilskud til Græsset, bidrog Sommeren i høj Grad til yderligere at formindske Aarsudbyttet. Sommerstaldfodringen var ganske vist ikke billig og var desuden ikke let at gennemføre paa Grund af, at det skortede paa Halm og Hø. Dette sidste fik man dog mange Steder af den nye Høst, og i hvert Fald var hel eller delvis Sommerstaldfodring iaar før Mange et uundværligt Middel til ikke alene at skaffe sig et passende Udbytte af Besætningen, men tillige til at undgaa det Tilbageslag i Køernes Malkeevne, som altid er Følgen af en længere Tids for knappe Ernæring.

Vor Udførsel af Smør er iaar større end før, skjøndt Nettoudførselen er lidt mindre end ifjor. Dette skyldes dog i ikke ringe Grad den betydelige Mængde af Andels- og Fællesmejerier, som er bleven oprettet i sidste

Aar. Denne Bevægelse bør man vist tildels betragte som et Udslag af Bestræbelser for at modvirke det Tryk, som hviler paa Landbruget. Centrifugen er da bleven et Hovedmiddel hertil. Man erkjender, at man har alt for lidt ud af Besætningerne ved egen Mejeridrift, ja forbauses ofte over, at Køerne dog kunne bringe saa stor en Sum af rede Penge, som Mælkesalget giver. Og da man skal skaffe Penge, sælger man Mælken. Efterhaanden som det er blevet klart, at det store Flertal af mindre Kvægholdere ikke er i Stand til at følge med i Mejeridriften og selv behandle sin Mælk til en nogenlunde rimelig Pris, er det sikkert ogsaa det Fornuftigste at sælge Mælken. Og naar der sees hen til, at Mælkesalget tillige har viist sig som et Middel til at forbedre Fodringen og Koholdet i det Hele, saa er der al Grund til at ønske Fælles- og Andelsmejerierne almindelig Udbredelse, særlig for Besætninger indtil omkring en halv Snes Køer, og hvor man ikke forstaaer at benytte Mælken rigtig.

Det, der har bidraget stærkest til, at Indtægten af Husdyrbruget har været mindre sidste Aar, er de lave Svinepriser. Disse begyndte sidste Efteraar paa en Tid, da man har været vant til en høj Pris paa denne Vare, og de have fortsat sig med smaa Svingninger hele Aaret igjennem. Vor Fedning af Svin har dog alligevel været betydelig større iaar end selv ifjor; Udførselen var ifjor 333,000 Stkr. og iaar 346,000 Stkr., og Overskudsudførselen var henholdsvis 312,000 og 310,000 Stkr. Men dernæst er der iaar udført Netto 25,₉ Mill. Pd. Flæsk og Skinker mod 11,₉ Mill. Pd. ifjor, saa at altsaa Udførselen af Flæsk er mere end fordoblet, hvilket naturligvis skyldes den betydelige Mængde Svineslagterier, som ere blevne anlagte i de sidste Aar. Trods de lave Priver har man altsaa ikke alene fortsat, men i ikke ringe Omfang udvidet Svinefedningen. Det er jo ogsaa rimeligt nok, at Svinet iaar har kunnet betale den skummede Mælk lige saa godt som Ostelavningen. Og Svinet er nu en Gang det Dyr, som overalt er blevet anerkjendt og har vundet

Tilliden, ogsaa hvor man endnu ikke stoler paa Koen som Produktionsdyr, og hele Svineholdet er saa enkelt og usammensat, at Enhver kan blive klog derpaa. Man holder jo heller ikke Svinet alene for at faa den skummede Mælk anvendt, men i stor Udstrækning tillige for at opfodre en betydelig Mængde Korn uden videre Tilskud af Mælk. Man er saaledes vant til at tage en stor Indtægt af Svineholdet, og man giver selvfølgelig ikke Slip herpaa, fordi Aaret er daarligt og Pengene knappe, tvertimod.

Skjøndt Forraadet af Hø og Halm kun var ringe, have Priserne paa Levekvæg og magert Kvæg dog været høje. Grunden hertil er, at Besætningerne ikke ere store nok, dels som Følge af at de senere Aars knappe Høst har reduceret dem betydelig, men dels ogsaa fordi der er blevet udført meget magert Kvæg til England, hvor Priserne nemlig have været høje paa Grund af, at der har været lukket for Irland, hvilket dog senere er ophevet. Endelig have Fællesmejerierne rimeligvis allerede bidraget til at forøge Efterspørgselen paa Kalvekøer, idet Til læget nemlig ofte indskrænkes, naar Mælken sælges, samtidig med at Kobesætningen forstørres.

De høje Priser paa magert Kvæg vanskeliggjorde selvfølgelig Kvægfedningen, og denne fik gennemgaaende ikke Erstatning i tilsvarende Priser paa fedt Kvæg. Dog vare Priserne i England gode i Efteraaret 1883 og ind i Januar 1884, saa at Afsætningen til den Tid var upaa-klagelig. Men allerede Februar Maaned var meget slet, og Marts, April og Maj vare dels kun middelmaadige, dels slette; Juni og Juli bragte som sædvanlig nogle faa gode Markeder. Saaledes var omtrent Markedets Karakter for Hornkvægets Vedkommende, og Aaret maa derfor desværre kaldes ugunstigt. Spørges om Aarsagerne hertil, saa er man selvfølgelig mest tilbøjelig til at nævne den amerikanske Konkurrance, og naturligvis spiller denne en meget vigtig Rolle i Englands Kjødforsyning. Men Tilførselen fra Amerika har dog ikke været større end sædvanlig og vist næppe saa stor paa Grund af de lave Priser

sidste Sommer. Aarsagen maa derfor nærmest søges i to andre Omstændigheder, nemlig Arbejdsløsheden og Tilførselen af frosset Faarekjød fra Australien. Dette sidste har dog særlig trykket Faaremarkedet, og skjøndt det maaske nok kan have paavirket Priserne paa Oxekjød noget, saa kan dette dog næppe have været af afgjørende Betydning. Tilbage blive derfor Arbejdsløsheden og den derved forringede Kjøbeevne som den væsentligste Aarsag til sidste Aars tarvelige Marked for Hornkvæg. En Bedring i Priserne kan derfor vist ogsaa først ventes med et gennemgaaende Opsving af Industrien.

Vor Udførsel af Hornkvæg har dog været meget betydelig, skjøndt en Del mindre end sidste Aar. Vi udførte nemlig ialt 112,000 Stkr. Hornkvæg mod 123,000 Stkr. ifjor, og Overskudsudførselen var 94,000 Stkr. imod 103,900 ifjor. Det er vel især Udførselen af magre Dyr, som er bleven indskrænket paa Grund af, at England opførte med at være saa god en Kjøber af denne Vare. Udførselen har derfor især aftaget i April og Juli Kvartaler, medens den har været meget større i første Halvaar. Det kan derfor antages, at vor Udførsel iaar ikke har været saa meget mindre værdifuld imod, hvad den var ifjor, som ovenanførte Tal alene antyde. Men derfor kunde vor Udførsel godt have været endnu betydelig mere værdifuld. Thi desværre har det langt overvejende Flertal af Afsendere endnu ikke saa megen Magt over Forholdene, at det formaaer at gennemføre Fedningen tilstrækkelig selv paa Dyr, der kunne fedes med Fordel. Selvfølgelig findes der mange Dyr, som det ikke kan betale sig at fede, og den fuldstændige Bundfedning efter engelsk Mønster lader sig kun med Fordel gennemføre paa dertil egnede Kreaturer, men vi udføre et overordentlig stort Antal Dyr, der netop have naaet den Foderstand, da det vilde betale sig godt at fortsætte Fedningen en Tid endnu.

Har Handelen med Hornkvæg i England været ugunstig, saa var Faarehandelen ligefrem slet. Og desværre er der paa dette Omraade optraadt en Faktor, som

tegner til at kunne blive langt mere farlig for os, end Amerika hidtil har været. Det er nemlig Udførselen af frosset Faarekjød fra Australien og La Plata, der sidste Aar har antaget et foruroligende Omfang, og som havde en saa voldsom Indflydelse paa Faaremarkedet, at det nærmest fik Udseende af en Revolution. Det er anden Gang, at Australien prøver paa at fremkalde en grundig Omvæltning af Europas Faareavl. Første Gang blev den gamle Uldproduktion tilintetgjort, denne Gang gjælder det Kjødproduktionen, den Retning, hvori vi troede os sikre, og som var den sidste Nødhjælp, vi havde til at opretholde Faareavlen. Angrebet er skeet saa pludselig og saa voldsomt, at vi endnu ikke ere i Stand til fuldt at overse Følgerne, og Forholdene i hine fjerne Egne ere gjennemgaaende saa ukjendte for os, at man endnu ikke kan skaffe sig Oversigt over, hvilke Betingelser denne Konkurrance har for sig. Men de billige Produktionsforhold, som sikkert findes i disse Egne, og den store Udstrækning, som Kysterne have, hvorved Transporten lettes saa overordentlig, samt de fuldendte Afkølingsapparater, som nu staa til Raadighed, — Alt dette giver denne Konkurrance saa store Hjælpemidler, at den efter al Sandsynlighed vil kunne forøges betydelig.

Vor Udførsel af Faar, som i de senere Aar har været i stærk Stigning og ifjor naaede sit højeste, har iaar staaet stille, men har dog ogsaa holdt sig; den var nemlig iaar 104,800 (ifjor 103,500) Stkr., og Overskudsudførselen var henholdsvis 79,900 og 80,400 Stkr.

Efterat Udførselen af Heste var dalet hvert Aar siden 1877—78 med Undtagelse af 1879—80, er den iaar stegen en Del og naaet op til 10,900 Stkr. (ifjor 9200); samtidig er der foregaaet en Forandring i Indførselen, der har været i stadig Tiltagen i en Række af Aar. Indførselen, der ifjor var naaet til det anselige Tal af 6700, har nemlig iaar kun været 4200 og Nettoudførselen er derved stegen fra 2400 ifjor til 6600 iaar.

Det Tryk, som iaar har hvilet over Husdyrbruget, har vistnok bidraget til, at der har været mere Ørenlyd for Kravet om, at der fra det Offentliges Side skal gøres mere til Fremme af Avlen og Bruget. Saaledes vedtog Delegeretmødet i Aarhus sidste Efteraar et Forslag om en meget betydelig Forøgelse af Statens Bidrag til Dyrskuerne. Og Erkjendelsen af, at de Foranstaltninger, som hidtil ere anvendte af Staten og Landboforeningerne, ere utilstrækkelige til en fyldestgørende Røgt af Husdyrholdet overfor de Krav, som Nutidens vanskelige Forhold med Nødvendighed stille, har tillige gjort sig bemærket dels ved Dannelsen af »Tyreforeninger« i forskjellige Egne af Landet, dels i Forslag om en udvidet Virksomhed fra Landboforeningernes og Statens Side til Kvægholdets Fremme, særlig ved Dannelsen af Kvægavlsforeninger og Ansættelse af Konsulenter. Et Forslag i sidstnævnte Retning fra Husdyrbrugsudvalget paa Sjælland blev vedtaget paa de samvirkende sjællandske Landboforeningers Delegeretmøde i Kjøbenhavn i Begyndelsen af 1885. De ovennævnte Foreninger til Anskaffelse af bedre Tyre ere et klart Udtryk for, at Landmændene ikke kunne nøjes med, hvad det Offentlige hidtil har udrettet i denne Henseende. Men disse Foreninger kunne dog tillige indeholde en Fare for en Splittelse i Arbejdet for vor Kvægavl. Det ligger nemlig nær at antage, at de ikke kunne blive staaende ved den Begyndelse, der nu er gjort, især hvis Landboforeningerne ikke formaa at lede Avlen paa en kraftigere Maade end hidtil. Sagen kan nemlig da meget let udvikle sig paa følgende simple Maade: Foreningerne kunne næppe i Længden undvære at faa Tyrene og deres Afkom samt vel ogsaa de paagjældende Køer fremviste for Medlemmerne og sammenlignede; med andre Ord, man vil meget let komme til at holde Dyrskuer, endvidere skal man en Gang om Aaret have Generalforsamling; hvad er da naturligere, end at man benytter Lejligheden til at holde en Diskussion, maaske begynder man selv med at indlede denne, men efterhaanden vil man tilkalde frem-

mede Foredragsholdere; og hvorfor skulde man ikke ogsaa kunne holde et eller to Møder flere i Aarets Løb. Denne Bevægelse vil altsaa meget let føre til, at man sognevis optager Landboforeningernes Hovedarbejde: Dyrskuerne og Foredragsmøderne. Noget Lignende har fundet Sted i stor Udstrækning i Tyskland. At Landboforeningernes Dyrskuer og Møder derved ville tabe i Tiltrækningskraft, er indlysende, og da Sogneforeningerne derved efterhaanden ville overtage Ledelsen af Avlen, vil hele denne Bevægelse saaledes kunne blive skjæbnsvanger for Landboforeningerne. Og da en saa overdreven Splittelse af Kræfterne tillige maa ansees for lidet gavnlig, maa man haabe, at det skal lykkes Landboforeningerne at hævde deres Plads og at skaffe sig en større Indflydelse paa Avlen og Bruget end den, de nu have. Dette kan formentlig ske ved Gjennemførelsen af det Forslag til Dannelse af Kvægavlsforeninger indenfor Landboforeningernes Omraade, som har været fremme paa det jydsk og det sjællandske Delegeretmøde iaar.

Af andre almindelige Rørelser paa Husdyrbrugets Omraade kan nævnes, at Fyens Stifts patriotiske Selskab har ligesom Københavns Amts Landboforening foretaget en Præmiering af hele Kvæghold, hvortil der det første Sted var anmeldt 19 og sidste Sted 6 Konkurrenter. I Jylland har Fællesforeningen ladet indkøbe og bortauktionere Tyre af jydsk Malke race. Denne Sag har dog haft Vanskeligheder at kæmpe med, hidrørende fra, at virkelig første Klasses Tyre ikke ere til at faa, samt at Erkjendelsen af det rene Malkekvangs Betydning endnu ikke er videre almindelig i Jylland. Det er derfor tvivlsomt, hvorvidt denne Foranstaltning kan fortsættes. Paa Sjælland er Begyndelsen gjort til Dannelsen af en Stamme af rødt Malkekvang ved, at Lehns greve Moltke til Bregentved har overladt Avlsgaarden Thurebylille til Brug i dette Øjemed.

I Jylland har der i det sidste Aar paa Foranledning af en Privatmand været ført en Forhandling angaaende Indførelsen af hollandsk eller dog nok rettere østfrisisk Kvæg. Spørgsmaalet blev bragt frem paa Dele-

geretmødet i Aarhus, og som det synes efter Forhandlingerne, var Stemningen en Del imod denne Sag, idet der anførtes meget vægtige Indvendinger derimod. En Ting maa vel slaaes absolut fast, nemlig at Indførsel selv med den nuværende Karantæne frembyder saa stor Fare for Lungesygesmitten, at der i denne Henseende maa tages de kraftigste Forholdsregler. Men der findes alt flere hollandske Besætninger i Jylland, og Adgangen til Sverrig, hvor det østfrisiske og hollandske Kvæg er stærkt udbredt, er jo fri og hollandske Kalve ere en stærkt efterspurgt Vare i Jylland, saa Spørgsmaalet ligger alligevel for, selv om den direkte Indførsel bliver forbudt. Der foreligger imidlertid endnu kun sparsomme Erfaringer fra det hollandske Kvægs Optræden her i Landet, og navnlig er der et Spørgsmaal, som man endnu kun veed lidt om, nemlig hvorvidt det hollandske eller østfrisiske Kvæg kan smelte sammen med det jydskes uden at bringe nogen egentlig Forstyrrelse i den jydskes Races Anlæg og derved i Avlen, eller om der muligvis finder den samme Forstyrrelse Sted her som t. Ex. ved Krydsning med Korthorn. Indtil saadanne Erfaringer foreligge, tør man ikke ubetinget forkaste Blandingen af blot theoretiske Grunde især hos os, hvor vi i Forholdet mellem vor gamle Ørace og Anglerkvæget have et saa slaaende Bevis for, at en »Krydsning« under visse Betingelser kan blive en virkelig S sammensmeltning. Og skulde det vise sig, hvad en Del formentlig allerede taler for, at en saadan S sammensmeltning kan finde Sted mellem det akklimatiserede østfrisiske eller hollandske Kvæg og det jydskes, saa reducerer hele denne Sag sig til det simple Spørgsmaal til Enhver, der vil indlade sig paa en saadan »Krydsning«, om han nemlig er i Stand til at ernære et større og mere produktivt Kvæg, end det jydskes i Almindelighed er.

Som en Sag af Betydning vedrørende Husdyrbruget skal endnu nævnes de Fodringsforsøg, som af Docent Fjord ere blevne begyndte under det landøkonomiske Laboratorium. Allerede for nogle Aar siden gave Mejeri-

forsøgene paa Rosvang Anledning til en Art Fodringsforsøg med Køer af forskjellig Race. Iaar var det den mærkelige Udtalelse paa Lægemødet i Roskilde om, at centrifugeret Mælk var uskikket til Menneskeføde, der foranledigede, at der blev foretaget temmelig omfattende Fodringsforsøg med Grise og Kalve. Uden at komme nærmere ind paa Udfaldet heraf skal blot nævnes som et almindeligt Resultat af disse Forsøg, at det derved er blevet bevist, at der kan foretages saa nøjagtige Undersøgelser ved den valgte Fremgangsmaade, at der kan opnaaes et praktisk brugbart Udbytte deraf. Og det er da tænkeligt, at det samme kan lade sig gjøre med Malkekøer og Fedekvæg. Endelig maa nævnes de Forsøg med Smittestoffet i Tuberkulosen, som iaar ere foretagne ved det landøkonomiske Laboratorium af Dr. Bang, og som i deres Begyndelse allerede have givet betydelige og smukke Resultater.

P. Jessen.
